

Rotterdam, 6 januari 2021

Geachte Commissie BWB,

De bewonersorganisatie IGS (Initiatiefgroep Grondwater Statenlaanbuurt/Laantjes) richt zich tot u met een specifieke kwestie van het vormgeven van een grondwaterexperiment in onze buurt. Omdat er in de technische sessie over het gemeentelijk rioleringsplan d.d. 6-1-2021 over gesproken is, willen we graag het dilemma - waarvoor IGS zich gesteld ziet - inhoudelijk verduidelijken.

Daar komt bij dat de bewoners bij de vormgeving van een experiment (burgerinitiatief) over grondwater vast lijken te lopen in het overleg met de ambtenaren, ondanks alle mooie woorden van ambtelijke zijde over 'samen doen', 'gezamenlijke opgave' e.d. In dit kader willen we ook graag in herinnering brengen dat de gemeente de kwaliteit van de burgerparticipatie wil verbeteren conform de uitgangspunten van 'De betrokken stad' waarin staat: 'Het initiatief is het uitgangspunt en de gemeente kijkt zo breed mogelijk naar wat er kan'. Ambtenaren houden daarentegen rigide vast aan het concept GRP5, zonder die ruimte te (willen) zoeken.

Dat de IGS u afzonderlijk een brief stuurt, heeft niet te maken met onenigheid met andere bewonersgroepen (we zijn het hartgrondig met elkaar eens), maar met de wens wat meer in detail op één bewonerskwestie in te gaan, met het concrete verzoek aan u een duidelijke stelling richting de wethouder in te nemen.

Ons punt is ook opgenomen in een brief d.d. 3 november 2020 van de Samenwerkende Bewonersgroepen Hillegersberg (SBH) aan de wethouder (is bij de Commissiestukken gevoegd). De SBH heeft nog geen reactie ontvangen. Het ambtelijk advies aan de wethouder (wat we hebben mogen inzien) gaat voorbij aan onze kernpunten, evenals aan eerdere toezeggingen (zie hierna).

Op de uitgangspunten van GRP5 gaat deze brief niet in. In deze brief gaat het alleen om de mogelijkheid een experiment door te laten gaan waarvoor een pomp nodig is.

De kern van het probleem van bewoners is dat ambtenaren en bewoners bezig zijn het experiment vorm te geven. Een onmisbaar element in het experiment is een pomp. Maar de voorwaarden voor het plaatsen van een pomp in openbaar gebied zijn zo geformuleerd (zie brief over 'Gemeentelijk Rioleringsplan 2021-2025' van het College aan de Gemeenteraad d.d. 17-11-2020, pag. 7, punten 4 en 5) dat bewoners daar onmogelijk aan kunnen voldoen. Bewoners van Statenlaankwartier/Laantjes voelen zich niet serieus genomen en vragen u uw oordeel te geven.

Het is nuttig de situatie kort uit te leggen.

Bewoners en ambtenaren zijn het eens over het volgende:

- Binnen het project Statenlaankwartier/Laantjes wordt een experiment gedaan om te bezien hoe paalrot van houten funderingen door droogstand kan worden voorkomen. Dus niet wachten tot de problemen a.g.v. een te laag grondwaterpeil ontstaan c.q. verergeren, maar die voorkomen in een gebied waar structureel sprake is van droogstand van palen (mede doordat in het verleden het peil van het oppervlaktewater twee maal kunstmatig met 11 cm is verlaagd);

- Op dit moment wordt een onderzoeksvoorstel van een experiment (met ook specifieke kwesties die voor de Laantjes spelen) door de gemeente en bewoners uitgewerkt;
- Een pomp in het openbare gebied is nodig om het experiment zinvol uit te kunnen voeren; zo'n pomp kan alleen door de gemeente worden geplaatst;
- Het beleid van de gemeente (zoals in concept-GRP5 opgenomen) is dat geen mechanische middelen (pomp) worden ingezet om het grondwater te reguleren, maar dat bewoners genoeg moeten nemen met een z.g. natuurlijk verval waarbij het grondwater maximaal tot -2,85 NAP (singelpeil en tevens meest voorkomende paalhoogte) komt, maar ook met een zekere regelmaat daaronder. Iedere droogstand leidt tot voortgaande paalrot;
- Een tegemoetkoming van de gemeente is (zie concept GRP5, pag. ) dat op openbaar gebied een pomp door de gemeente kan worden geplaatst als bewoners de aanleg en exploitatie voor hun rekening nemen en bovendien voldoen aan een aantal verregaande voorwaarden.

De bewoners zijn van mening dat:

- Los van de vraag of deze benadering voldoet aan de zorgplicht van de gemeente en aan de doelmatigheidsafweging waaraan de gemeente gehouden is (Waterwet), bewoners kunnen onmogelijk aan de gestelde (technische en juridische) voorwaarden voldoen. Immers een experiment moet inzicht geven in kwesties die met deze voorwaarden verband houden, zoals: "zal een pomp de robuustheid van het systeem aantasten?"
- Zolang de gemeente niet toezegt dat een - door de gemeente aangelegde en in het Functioneel Advies opgenomen - pomp onderdeel van het experiment is, zal de discussie over het experiment voor bewoners verzanden in een moeras. De gemeente en bewoners willen beide een experiment waarvoor een pomp nodig is, de gemeente wil in principe een pomp aanleggen, maar alleen op voorwaarden waaraan bewoners niet kunnen voldoen. De gemeente werkt mee aan de voorbereiding van een experiment, dat echter door de gestelde voorwaarden onmogelijk van start kan gaan.

De pomp is ook nodig om een eerder gedane toezegging van de zijde van de gemeente gestand te doen. Voor de Statenlaanbuurt/Laantjes luidt die toezegging (zie "Conclusies voor Functioneel Advies" van het Zwaluwstaart overleg van 1 oktober 2019): "het te bereiken resultaat van -2,85 m NAP grondwaterstand in het openbaar gebied aan het einde van het systeem" met de aantekening dat het gaat om een inspanningsverplichting en geen resultaatsverplichting. Zonder pomp zal -2,85 NAP vaak niet gehaald worden (mede omdat in droge tijden het oppervlaktewater lager zal staan). De toezegging impliceert wel een inspanning van de gemeente. Vrij verval is dat niet. Die inspanning impliceert wel degelijk de waarschijnlijke noodzaak van een pomp.

De bewoners vinden het niet acceptabel dat de gemeente terugkomt op een eerdere toezegging. Bewoners willen wel serieus genomen worden. Daarnaast verwijzen de bewoners ook graag naar het rapport van de Rekenkamer Rotterdam, over burgerparticipatie. Ons project is door de Rekenkamer onderzocht. Ook in dit kader is de wenselijkheid aangehaald dat de gemeente kijkt naar wat er kan. Zij moet bewoners niet vastzetten in een serie voorwaarden waaraan niet kan worden voldaan.

De bewoners van Statenlaankwartier/Laantjes verzoeken u uit te spreken dat de ambtenaren op een reële manier meewerken aan het vormgeven van het experiment.

Dat kan door bij de wethouder te bepleiten:

- Eerst het experiment te doen waarbij een pomp een essentieel element is, en de pomp – zonder voorwaarden – in het Functioneel Advies op te nemen;
- Pas na het experiment, met de opgedane ervaringen en in het licht van zorgplicht en doelmatigheid, te bezien hoe bewoners meebetalen aan de kosten van de aanleg en de exploitatie van de pomp (en eventuele andere voorzieningen).

Wij rekenen op u.

Vriendelijke groeten,

Namens Initiatiefgroep Grondwater Statenlaankwartier/Laantjes,

Ton Huiskens

Ter toelichting een aanklikbare kaart met projectinformatie:

<https://tinyurl.com/StatenlaanKwartierEnDeLaantjes>